

Sygn. akt: V U 357/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Pańków

po rozpoznaniu w dniu 02 czerwca 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. W., P. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym P. W.

na skutek odwołania E. W., P. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 24 lutego 2015 r.

(...) dec. nr (...)

I. **oddala odwołania,**

II. **zasądza od każdego z wnioskodawców na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwoty po 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 357/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 lutego 2015 r. numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że P. W. jako osoba współpracująca z płatnikiem składek E. W. prowadzącym jednoosobowo działalność gospodarczą pod nazwą (...) E. W. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wypadkowemu, jak również dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 01 września 2014 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że przedmiotem działalności E. W. zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej było niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych. Z tego tytułu E. W. zgłosił się w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. W dniu 01 września 2014 r. E. W. zgłosił do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego P. W. jako osobę współpracującą przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Bezpośrednio przed zgłoszeniem wnioskodawczyni nie posiadała tytułu do objęcia jej ubezpieczeniem chorobowym. Od czasu ukończenia szkoły, tj. od 19 – go roku życia P. W. podlegała tylko ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i/lub ubezpieczeniu zdrowotnemu jako osoba bezrobotna. Ponadto, organ rentowy ustalił, że od 2010 r. E. W. ma zawartą wyłącznie jedną umowę na świadczenie usług porządkowych, którą wykonywał samodzielnie do dnia 30 sierpnia 2014 r. W tym okresie nie nastąpiła żadna zmiana w zakresie usług wykonywanych dla Spółdzielni Mieszkaniowej (...), a tym

samym od wnioskodawcy nie wymagało to poświęcenia większej ilości czasu i energii na wykonanie usług sprzątan. Ponadto, nie wystąpiło żadne zdarzenie, które wymagałoby skorzystania z pomocy członka rodziny lub zatrudnienia dodatkowej osoby. Od początku działalności E. W. nie zatrudniał pracowników, zleceniobiorców ani innych osób. Z tego powodu organ rentowy uznał, że zgłoszenie P. W. jako osoby współpracującej zostało dokonane nienależnie, pod pozorem pomocy przy prowadzeniu działalności i osiągnięciu wyższych dochodów z tytułu jej prowadzenia, jedynie w celu otrzymania bardzo wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego przez zainteresowaną. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł nadto, że za miesiące wrzesień i październik 2014 r. zostały opłacone składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy od podstawy wymiaru 9.365,00 zł oraz 3.004,48 zł na ubezpieczenie zdrowotne. Stąd za okres od września do listopada 2014 r. tj. do dnia poprzedzającego złożenie wniosku w sprawie zasiłku macierzyńskiego, zostały opłacone składki w kwocie 7.503,05 zł. Na podstawie posiadanych danych organ rentowy ustalił, że P. W. od dnia 03 listopada 2014 r. do dnia 01 listopada 2015 r. otrzymałaby zasiłek macierzyński z tytułu współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności w łącznej wysokości 78.448,00 zł brutto. Fakty te wskazują w przekonaniu organu rentowego na ekonomicznie nieuzasadnione zgłoszenie zainteresowanej do ubezpieczeń społecznych. Potwierdza to także umowa ze Spółdzielnią Mieszkaniową (...) z dnia 27 maja 2010 r., w której za wykonane usługi przewidziano wynagrodzenie w kwocie 4.700 zł brutto. Po zmianie na mocy aneksu z czerwca 2014 r. kwota ta wzrosła do 5.650 zł. Powyższy wzrost wynagrodzenia nie był jednak racjonalnym powodem do zgłoszenia i opłacania składek za osobę współpracującą od podstawy wymiaru wynoszącej 250 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia (miesięcznie w 2014 r. – 9.365 zł). Organ argumentował również, że sam fakt pogorszenia stanu zdrowia E. W. nie mógł być przesłanką do konieczności skorzystania z pomocy córki będącej w 7 miesiącu ciąży. Zgłoszenie P. W. do ww. obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego pomimo minimalnej i krótkotrwałej pomocy było tylko środkiem do uzyskania zasiłku macierzyńskiego. Tym samym – zdaniem organu rentowego – nie może korzystać z ochrony jaką dawałoby jej ubezpieczenie chorobowe, tj. ze świadczeń pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyli E. W. oraz wnioskodawczyni P. W., zarzucając :

1. rażąco naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- a) art. 6 ust. 1 pkt 5 u.s.u.s. w zw. z art. 8 ust. 11 u.s.u.s. poprzez ich błędną wykładnię, gdyż P. W. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu jako osoba współpracująca w rozumieniu tego przepisu,
- b) art. 11 ust. 2 u.s.u.s. poprzez jego błędną wykładnię, gdyż P. W. podlegała ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnie na swój wniosek,
- c) art. 12 ust. 1 u.s.u.s. poprzez jego błędną wykładnię, gdyż P. W. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom wypadkowemu,
- d) art. 13 pkt 5 u.s.u.s. poprzez jego błędną wykładnię gdyż P. W. jako osoba współpracująca podlega ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia współpracy,
- e) art. 14 ust. 1 u.s.u.s. poprzez jego niezastosowanie w sprawie,
- f) art. 18 ust. 8 u.s.u.s. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy skarżący uprawnieni byli do zadeklarowania kwoty wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- g) art. 20 ust. 1 u.s.u.s. w zw. z art. 18 ust. 8 u.s.u.s. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy skarżący uprawnieni byli do zadeklarowania kwoty wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a w konsekwencji na ubezpieczenie chorobowe,
- h) art. 36 ust. 5 u.s.u.s. w zw. z art. art. 11 ust. 2 u.s.u.s. poprzez jego niezastosowanie w okoliczności, w której dla skutecznego objęcia ubezpieczeniem chorobowym koniecznym i wystarczającym było złożenie stosownego wniosku przez skarżących,

i) art. 29 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 31 ust. 1, art. 52 w zw. z art. 36 ust. 2, art. 52 w zw. z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez ich niezastosowanie w niniejszej sprawie przy wydaniu decyzji,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a. mające wpływ na wynik sprawy, a polegające na nierozpatrzeniu całego materiału dowodowego, w szczególności materiału dowodowego potwierdzającego starania E. W. o zatrudnienie pracownika na stanowisko sprzątającej oraz rzeczywistego świadczenia przez P. W. pracy, co świadczy o zaniechaniu rzetelnie przeprowadzonego postępowania dowodowego i stanowi przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez organ,

b) naruszenie art. 107 § 3 k.p.a. w zw. z art. 107 § 1 k.p.a. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu decyzji, podstawy prawnej rozstrzygnięcia z przytoczeniem przepisów prawa, poprzestając na uzasadnieniu faktycznym,

3. błąd w ustaleniach faktycznych organu mających wpływ na treść zapadłej decyzji poprzez bezpodstawne uznanie, że P. W., pomimo faktycznej współpracy z E. W. przez dwa miesiące i dwa dni, traktowała wykonywaną pracę jako środek do uzyskania dodatkowych świadczeń, a samo zgłoszenie było pozorne i nienależne, w związku z czym organ uznał, że P. W. nie podlegała ubezpieczeniom obowiązkowym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 01 września 2014 r.

Skarżąc powyższą decyzję w całości płatnik składek i wnioskodawczyni domagali się jej zmiany poprzez uznanie, że P. W. od dnia 01 września 2014 r. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca z E. W..

W uzasadnieniu odwołania odwołujący się wskazali, że E. W. odczuwając coraz bardziej trudy pracy fizycznej poszukiwał w połowie 2014 r. pracownika. Nie mógł w tym czasie liczyć na pomoc małżonki, która jest niezdolna do pracy. Płatnik składek wystąpił do Powiatowego Urzędu Pracy w L. z ofertą pracy na stanowisku porządkowa. W okresie od 23 lipca do 22 sierpnia 2014 r. skierowano do niego aż 16 bezrobotnych, z których nikt nie przyjął zaproponowanych warunków zatrudnienia. Odwołujący się powołali się nadto na uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010 r., sygn. akt II UZP 1/10, zgodnie z którą Sąd nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, a właśnie taka sytuacja w niniejszej sprawie miała miejsce. Odwołująca skorzystała z wyboru, jaki dał jej ustawodawca i zadeklarowała odpowiednią kwotę, jako stanowiącą podstawę wymiaru składek.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że zainteresowana jest córką E. W.. Jak wynika z treści oświadczenia złożonego przez płatnika składek, P. W. zamieszkuje z rodzicami i prowadzi z nimi wspólne gospodarstwo domowe. Zdaniem organu rentowego, w przedmiotowej sprawie powołana uchwała Sądu Najwyższego nie może mieć zastosowania, ponieważ została wydana w sprawie zainicjowanej odwołaniem od decyzji organu rentowego ustalającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Zaskarżona decyzja dotyczy zaś wyłączenia zainteresowanej jako osoby współpracującej z obowiązkowych ubezpieczeń i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Ponadto uchwała nie może mieć zastosowania do stanu faktycznego omawianej sprawy, gdyż P. W. jako osoba współpracująca ze skarżącym nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. W. od 2001 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, której przedmiotem jest niespecjalistyczne sprzątnięcie budynków i obiektów przemysłowych. E. W. pobiera emeryturę górniczą o symbolu:10 (...).

D o w ó d:

- informacja z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej (k. 19).

Dochód E. W. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności stanowi wynagrodzenie określone zawartą ze Spółdzielnią Mieszkaniową (...) w L. umową. Przedmiotem tej umowy jest utrzymanie należytego stanu porządkowego i sanitarnego budynków oraz terenów przyległych przy ul. (...), (...), (...) oraz (...). Wynagrodzenie brutto za wykonane usługi od dnia 01 czerwca 2010 r. (umowa nr (...) z dnia 27 maja 2010 r.) wynosiło 4.700 zł miesięcznie. Wykonawca mógł powierzyć wykonanie innej osobie dorosłej wykonanie przedmiotu umowy. Na mocy aneksu nr (...) z dnia 09 czerwca 2014 r. do umowy numer (...) podwyższono wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy do kwoty 5.650 zł. Aneks obowiązywał od dnia 01 lipca 2014 r.

D o w ó d:

- akta ZUS (umowa numer (...) z dnia 27 maja 2010 r. – k. 17 – 20, aneks nr (...) z dnia 09 czerwca 2014 r. – k. 21),
- zeznanie o wysokości uzyskanego przychodu (k. 14 – 16),
- rachunki (k. 3 – 13).

W kwietniu 2011 r. E. W. był hospitalizowany z powodu nawracającego wysiękowego zapalenia prawego kolana. U wnioskodawcy rozpoznano również łuszczycowe zapalenie stawów a także stwierdzono przepuklinę pachwinową lewostronną z zawartością pętli jelitowej. W dniu 20 marca 2015 r. ubezpieczony został poddany zabiegowi hernioplastyki przepukliny. W dniu 21 marca 2015 r. w ogólnym stanie dobrym i miejscowym został wypisany ze szpitala. Według zaleceń, E. W. miał unikać wysiłków fizycznych przez okres 4 tygodni.

D o w ó d:

- skierowanie do szpitala z dnia 04 kwietnia 2014 r. (k. 22),
- karty informacyjne leczenia szpitalnego (k. 23 – 24, 79 – 80),
- wynik badania ultrasonograficznego z dnia 29 października 2014 r. (k. 78).

W dniu 23 lipca 2014 r. E. W. złożył w Powiatowym Urzędzie Pracy w L. ofertę pracy na stanowisku porządkowego. Oferta pozostawała w realizacji w okresie od 23 lipca do 22 sierpnia 2014 r. Wnioskodawca zadeklarował zatrudnienie w ramach umowy o pracę na czas określony z miesięcznym wynagrodzeniem na poziomie płacy minimalnej, tj. 1.680 zł brutto. W czasie obowiązywania ofert do pracodawcy skierowano 16 osób bezrobotnych, z których żadna nie podjęła oferowanej pracy.

D o w ó d:

- zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy w L. (k. 25).

P. W. urodziła się w dniu (...), mieszka oraz prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z rodzicami, E. i W. W. przy ul. (...) w L..

W październiku 2013 r. P. W. ukończyła w (...) w L. studia stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku ratownictwo medyczne. W październiku 2013 r. zainteresowana złożyła egzamin zawodowy oraz uzyskała tytuł zawodowy licencjata. W roku akademickim 2014/2015 była studentką 3 roku, semestr 5 w (...) w L. na kierunku pielęgniarstwo, studia stacjonarne pierwszego stopnia. Planowany rok ukończenia studiów 2015 r.

D o w ó d:

- zaświadczenia (...) w L. z dnia 27 i 29 stycznia 2015 r. (k. 46 i 47 akt rentowych).

Żona E. W., W. W. posiada ustalony orzeczeniem z dnia 23 kwietnia 2015 r. umiarkowany stopień niepełnosprawności a także pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

D o w ó d:

- orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (k. 75),
- decyzja z dnia 06 maja 2015 r. (k. 76).

W okresie od dnia 01 września 2014 r. P. W. pomagała E. W. w prowadzonej przez niego pozarolniczej działalności w ten sposób, że w miarę wolnego czasu myła i zmyiała klatki schodowe, myła okna na klatkach schodowych i szyby w drzwiach wejściowych oraz zmyiała piwnice.

D o w ó d: zeznania świadków: K. K., k. 82, e-protokół: 00:20:00-00:28:00,

W. C., k. 82, e-protokół: 00:29:00-00:32.

W. W., k. 82, e-protokół: 00:11:00-00:17:00 – częściowo,

częściowo wyjaśnienia:

E. W., k. 82, e-protokół: 00:35:00-00:44:00,

P. W., k. 83, e-protokół: 00:47:00-00:55:00.

W dniu 01 września 2014 r. E. W. dokonał zgłoszenia swojej córki P. W. do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Jako podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne zadeklarował kwotę 9.365 zł. Od zgłoszonej podstawy wymiaru płatnik – E. W. opłacił należne składki w wysokości 2.987, 43 zł miesięcznie.

D o w ó d:

- deklaracja rozliczeniowa (k. 26).

W dniu 03 listopada 2014 r. P. W. urodziła córkę L. Ś. i z tego tytułu w dniu 13 listopada 2014 r. złożyła wniosek o wypłatę zasiłku macierzyńskiego w okresie od dnia 03 listopada 2014 r. do dnia 01 listopada 2015 r.

D o w ó d:

- wniosek o zasiłek macierzyński z dnia 13 listopada 2014 r. (k. 27 – 29),
- wniosek o zasiłek macierzyński za dodatkowy okres (k. 30 – 31).

Decyzją z dnia 24 lutego 2015 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że P. W. jako osoba współpracująca z płatnikiem składek E. W. prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą pod nazwą (...) E. W. nie podlega od dnia 01 września 2014 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wypadkowemu, jak również dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

(b e z s p o r n e)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9 osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

W myśl art. 8 ust. 11 tej ustawy za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę, ojczyzna oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności. Jeżeli kryteria określone dla osób współpracujących spełnia pracownik, to dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jak osoba współpracująca (art. 8 ust. 2 ustawy systemowej).

Ponadto, stosownie do treści art. 12 ust. 1 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Natomiast na podstawie art. 13 pkt 5 tej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby współpracujące od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej albo umowy zlecenia do dnia zakończenia tej współpracy.

W myśl zaś art. 36 ust. 1 ustawy systemowej każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Przedmiotem postępowania była odmienność w dokonaniu przez strony postępowania subsumpcji okoliczności faktycznych sprawy pod przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poza. 121 j.t.), które regulują zasady podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Jednym z warunków koniecznych do uznania danej osoby za osobę współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą jest istnienie określonego stopnia pokrewieństwa takich osób (art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Ponadto osoby, prowadząca pozarolniczą działalność oraz osoba z nią współpracująca, muszą pozostawać we wspólnym gospodarstwie domowym. Powyższe warunki w rozpoznanej sprawie są spełnione, jak również w świetle ustaleń zaskarżonej decyzji oraz uzasadnienia odpowiedzi na odwołanie, są niesporne.

Jedynie sporną, wymagającą rozstrzygnięcia była kwestia, czy poza formalnym zgłoszeniem do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu współpracy z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, P. W. poprzez wymierny nakład własnej pracy faktycznie uczestniczyła we współpracy jako osoba współpracująca w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Skoro zatem niespornie wnioskodawczyni i płatnik składek są ze sobą spokrewnieni w stopniu określonym powyższym przepisem a ponadto także pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym, w celu wyjaśnienia istoty sprawy należało na podstawie ustaleń faktycznych ocenić, czy wnioskodawczyni rzeczywiście była osobą współpracującą.

Trafnie w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 lutego 2015 r., III AUa 678/14 (LEX nr 1616221) Sąd Apelacyjny w Łodzi odwołując się do piśmiennictwa („Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz” pod red. B. Gudowskiej, J. Strusińskiej-Żukowskiej, wyd. C.H. Beck, W-wa 2011, s. 230) wskazał, że z treści przepisu art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że współpraca przy prowadzeniu działalności jest najszerzej rozumianą podstawą „zatrudnienia”, obejmującą swym zakresem wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę, na podstawie umów cywilnoprawnych, a także wszelka pomoc członkowi rodziny w prowadzeniu działalności gospodarczej lub świadczeniu usług bez podstawy prawnej. Z brzmienia przepisu wynika także, iż o statusie osoby współpracującej decydują trzy przesłanki. po pierwsze: bycie w kręgu osób bliskich enumeratywnie wymienionych, po wtóre: pozostawanie członka rodziny we wspólnym gospodarstwie domowym, po trzecie” „współpraca” przy prowadzeniu działalności pozarolniczej. Jakkolwiek ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie zawiera legalnej

definicji pojęcia „współpracy przy prowadzeniu działalności”, to w orzecznictwie wypracowano określone kryteria kwalifikujące. W wyroku z dnia 20 maja 2008 r., II UK 286/07 Sąd Najwyższy przyjął, że za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej, powodującą obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, uznać należy taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez małżonka, która ma charakter stały i bez której stanowiące majątek wspólny dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu, jaki zapewnia ich współdziałanie w tym przedsięwzięciu (OSNP 2009 nr 5-6, poz. 241, z głosem aprobowującym Marcina Zielenieckiego, OSP 2010, nr 2, poz. 23). Innymi słowy okazjonalna pomoc małżonka pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym, jaką świadczy on osobie prowadzącej działalność gospodarczą, nie wypełnia pojęcia „współpracy” w rozumieniu art. 8 ust. 11, jest to bowiem normalna realizacja obowiązków uregulowanych w art. 23 i 27 k.r.i.o. Ponadto, skoro ustawa wiąże przymus ubezpieczenia z uzyskiwaniem dochodów i chroni swym zakresem osoby utrzymujące się z własnej pracy, to właściwe jest uznanie, że współpracą przy prowadzeniu działalności jest także współdziałanie małżonka, które generuje stałe dochody z tej działalności – wyższe, niż gdyby działalność tę małżonek prowadził samodzielnie (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2009 r., I UK 51/09, OSNP 2011 nr 5-6, poz. 84). Istotny jest również ciężar gatunkowy działań współmałżonka, które nie powinny mieć charakteru wtórnego, lecz pozostawać w bezpośrednim związku z przedmiotem działalności i charakteryzować się stabilnością, zorganizowaniem, znaczącym czasem oraz częstotliwością podejmowanych prac. Ocena, czy praca małżonka jest świadczona w ramach współpracy w znaczeniu art. 8 ust. 11 ustawy wymaga ustaleń, dotyczących konkretnej sytuacji faktycznej. Co prawda podstawę powyższych rozważań stanowił stan faktyczny, w którym jedną ze stron postępowania była małżonka płatnika składek, to w przekonaniu Sądu rozważania te bez żadnych ograniczeń odnoszą się także do córki płatnika składek.

W konfrontacji z powyższymi rozważaniami ustalone w sprawie istotne okoliczności faktyczne uzasadniają wniosek, że P. W. nie była w okresie od 01 września 2014 r. osobą współpracującą w rozumieniu omawianego wyżej przepisu art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Należy bowiem zauważyć, iż „współpraca” P. W. nie miała charakteru stałego, ograniczała się wyłącznie do pomocy udzielanej niesystematycznie, raczej sporadycznie, bez istotnego wpływu na wysokość uzyskiwanego przez płatnika dochodu. Zgłoszenie jej do ubezpieczeń społecznych nie spowodowało po 01 września 2014 r. żadnej zmiany w wysokości uzyskiwanego przez płatnika składek dochodu. Zebrany w sprawie materiał wskazuje bowiem, że wnioskodawczyni w dogodnym dla niej czasie wykonywała niektóre tylko takie, lekkie dla osoby w pełni sprawnej fizycznie ale niekoniecznie dla osoby w zaawansowanej ciąży, prace jak mycie i zamiatanie klatek schodowych, mycie okien na klatkach schodowych, szyb w drzwiach wejściowych oraz zamiatanie piwnic. Należy zwrócić uwagę na to, iż w świetle zebranego w sprawie materiału nie wszystkie te prace wykonywała samodzielnie. Jak bowiem wprost wynika z wyjaśnień płatnika składek, wyręczając córkę, donosił jej wodę. Ponad wszelką wątpliwość podejmowanych przez P. W. działań nie charakteryzowała stabilność, zorganizowanie, znaczący czas oraz częstotliwość podejmowanych prac. W tym bowiem okresie podstawowym jej obowiązkiem było kontynuowanie studiów – co należy podkreślić – stacjonarnych. Ze względu na charakter tych studiów wnioskodawczyni miała obowiązek realizować przewidziany tokiem studiów program, a więc uczestniczyć także w obowiązkowych zajęciach, jak wynika z jej wyjaśnień, odbywających się w różnych porach dnia. Poza tym należy podkreślić, iż P. W. była na ostatnim roku studiów, a więc miała obowiązek pisania pracy dyplomowej oraz przygotowania się nie tylko do egzaminów semestralnych ale także obrony pracy dyplomowej. Przyjmując zatem, że ze względu na pokrewieństwo wcześniej ukończonych studiów licencyjnych oraz studiów na kierunku pielęgniarstwo była zwolniona z niektórych zajęć, to i tak kontynuowane studia dostatecznie musiały angażować jej czas, nie tylko związany z udziałem w obowiązkowych zajęciach, jak wynika z wyjaśnień wnioskodawczyni, po około 5 godzin dziennie. Do tego czasu należy doliczyć czas konieczny na dojazd na uczelnię oraz powrót po zajęciach do domu. W tych okolicznościach niewiarygodne są wyjaśnienia płatnika składek, który w oświadczeniu z dnia 21 stycznia 2015 r. (k. 44 akt ubezpieczeniowych) wskazał, iż prace porządkowe wykonywali we wczesnych godzinach porannych, od ok. 4:00 do 6:00. W tym miejscu należy podkreślić, że P. W. ze względu na zaawansowaną ciążę (we wrześniu 2014 r. przedostatni, a w październiku ostatni miesiąc ciąży; 03 listopada miał miejsce poród) wymagała szczególnie dużo wypoczynku.

Warto również ocenić sprawę w kontekście relacji rodzice – dziecko. Nie jest w przekonaniu Sądu wiarygodna sytuacja, w której oboje rodzice, szczególnie zaś matka, godzili się na to by oczekująca rychłego narodzenia dziecka

studiująca córka, systematycznie za ich przyzwoleniem podejmowała prace fizyczne, niedosypiała i pozbawiona była koniecznego ze względu na stan zaawansowanej ciąży wypoczynku. Gdyby istotnie zachodziła realna konieczność udzielenia płatnikowi składek pomocy w prowadzonej przez niego działalności, pomimo orzeczonego stopnia niepełnosprawności i stwierdzonej częściowej niezdolności do pracy, w zakresie, w jakim pomocy udzielała mu wnioskodawczyni, mogła udzielić także żona E. W.. W odróżnieniu bowiem od P. W., W. W. dysponowała czasem wolnym, a poza tym jako osoba częściowo niezdolna do pracy miała w określonym zakresie zachowaną zdolność do pracy.

Konieczność współpracy wnioskodawczyni płatnik składek tłumaczy stanem jego zdrowia. W tym zakresie należy zauważyć, iż w świetle zebranego w sprawie materiału E. W. był hospitalizowany w dniach od 04 do 07 kwietnia 2011 r. i w dniu 05 kwietnia 2011 r., w artroskopii rozpoznano nawracające wysięki kolana prawego. Ponownej hospitalizacji został poddany w dniu 09 marca 2015 r. z powodu konieczności operacyjnego leczenia przepukliny. Według zaleceń (vide: karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 79), E. W. miał unikać wysiłków fizycznych przez okres 4 tygodni. Oznacza to, że pomoc przy wykonywaniu czynności była realnie uzasadniona na przełomie marca i kwietnia 2015 r. oraz ewentualnie w kwietniu i maju 2011 r. W tym okresie płatnik składek jednak nie angażował do współpracy, szczególnie wnioskodawczyni. Tym bardziej zatem nie jest wiarygodne jego twierdzenie wskazujące na konieczność udzielenia mu systematycznego i wymiernego wsparcia przez znajdującą się w zaawansowanej ciąży i studiującą córkę.

Płatnik składek posiadał problemy zdrowotne dotyczące narządu ruchu już w kwietniu 2011 r. i mimo to, nie zdecydował się wówczas na zatrudnienie dodatkowej osoby. Ważnym argumentem w tym zakresie był również fakt, że po urodzeniu przez zainteresowaną dziecka, płatnik składek także nie podjął decyzji o zatrudnieniu innej osoby. Świadczy to zdaniem Sądu o tym, że potrzeba zatrudnienia nie istniała w rzeczywistości. Brak było także dowodów na to, że choroba płatnika składek pogłębiła się.

Ze wskazanych wyżej względów Sąd krytycznie ocenił jako subiektywne wyjaśnienia wnioskodawczyni i płatnika składek oraz świadka W. W..

W przekonaniu Sądu zeznanie S. C. nie dowodzi stałego, systematycznego, stabilnego oraz zorganizowanego, charakteryzującego się znaczną częstotliwością podejmowanych działań, współdziałania P. W. we współpracy z płatnikiem składek. Świadek potwierdził jedynie, że widział P. W. we wrześniu i październiku 2014 r. podczas mycia okien drzwi wejściowych. Jednocześnie świadek wskazał, że przebywając na emeryturze często opuszcza swoje miejsce zamieszkania przebywając w tym czasie u rodziny. Nie negując zatem, że mógł on widzieć P. W. przy wykonywaniu pewnych czynności, to jednak jego zeznanie nie potwierdziło, że czynności te były wykonywane systematycznie i w znaczącym czasie. Na analogiczną ocenę zasługuje zeznanie K. K..

Sąd nie miał również wątpliwości, że dla uznania zainteresowanej za osobę współpracującą istotne znaczenie miał także fakt, że wykonywana przez taką osobę praca musiałaby być opłacalna ekonomicznie dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Przy ocenie tego aspektu Sąd nie mógł pominąć faktu, że E. W. w lipcu 2014 r. złożył stosowną ofertę do Urzędu Pracy w L. wskazując stanowisko pracy – porządkowa, rodzaj umowy – na czas określony oraz wynagrodzenie na poziomie płacy minimalnej. Kierując się powyższym, należało uznać, że odwołujący się znając koszty prowadzonej działalności uznał, że właśnie takie wynagrodzenie może zaoferować osobie potencjalnie zainteresowanej wykonywaniem pracy. Żadna z 16 osób bezrobotnych nie podjęła pracy na tego rodzaju warunkach. Tymczasem we wrześniu 2014 r. E. W. zgłaszając do ubezpieczenia swoją córkę diametralnie inaczej ocenił wartość jej pracy ustalając wysokość wynagrodzenia za tego samego rodzaju czynności. Przy podstawie wymiaru zadeklarowanej na poziomie 9.365 zł składka wynosiła według wycień organu rentowego 2.987,43 zł plus 540,80 zł tytułem składki zdrowotnej. Porównanie kwoty koniecznej do opłacenia miesięcznej składki z kwotą wynagrodzenia za wykonywane usługi – 5.650 zł, przesądzało zdaniem Sądu o uznaniu takiego postępowania odwołującego się za ekonomicznie nieuzasadnionego. Dodać należy, że z kwoty otrzymywanej tytułem wynagrodzenia płatnik składek musiał wydatkować jeszcze kwoty na środki czystości i swoją składkę zdrowotną. Wynikało to wprost z treści § 2 umowy zawartej ze Spółdzielnią, zgodnie z którym materiały niezbędne do wykonywania przedmiotu umowy wykonawca miał zabezpieczyć na własny koszt i we własnym zakresie. Z kwoty, która pozostawała po

uregulowaniu powyższych należności, płatnik składek powinien również przekazać chociażby minimalną kwotę tytułem wynagrodzenia za wykonane czynności. Sam fakt, że P. W. została zarejestrowana jako osoba współpracująca, nie zwalnia płatnika składek z wypłaty wynagrodzenia za wykonywanie obowiązków.

W świetle zebranego w sprawie materiału oraz powyższych rozważań wnioskodawczyni faktycznie nie była osobą współpracującą przy prowadzeniu działalności gospodarczej w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a samo zgłoszenie jej do ubezpieczenia społecznego w czasie gdy była w zaawansowanej ciąży miało na celu wyłącznie uzyskanie świadczeń związanych z ciążą i urodzeniem dziecka. W świetle uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 21 kwietnia 2010 r., II UZP 1/10 (OSNP 2010/21-22/267), organ rentowy nie tylko mógł ale też i dowiódł fikcyjności tytułu zgłoszenia P. W. do ubezpieczeń społecznych.

W sprawie o stwierdzenie podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu, a także dobrowolnie ubezpieczeniu zdrowotnemu zarzut naruszenia przepisów ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa jest oczywiście bezzasadny. Przepisy wymienionej ustawy nie stanowią bowiem podstawy zaskarżonej decyzji.

Ze wskazanych wyżej przyczyn pozbawiony uzasadnionych podstaw jest zarzut naruszenia wskazanych w odwołaniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wbrew bowiem zarzutom odwołania, P. W. nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu, jak również dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu.

Odnosząc się na koniec do argumentacji odwołania, dotyczącej wydania przez organ rentowy decyzji z naruszeniem przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, należy wskazać, że nie zasługuje ona na uwzględnienie. W postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zastosowanie znajdują przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a nie przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z czym nie ma możliwości badania w świetle przepisów tego kodeksu prawidłowości wydanej przez organ rentowy decyzji. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego, jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. pozbawione uzasadnionych podstaw odwołanie oddalił.

Orzeczenie o kosztach ma za podstawę treść przepisu art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 j.t.).